

Platzak

Over gokschulden en hoe je ze oplost

BEN JE EINDELIJK IN HERSTEL, WORD JE JARENLANG ACHTERVOLGD DOOR GOKSCHULDEN. HOE JE ERAAN KOMT? DUIDELIJK. MAAR HOE KOM JE ER VANAF? GELDPROBLEMEN HEBBEN EEN FLINKE IMPACT OP JE LEVEN, TOCH KUN JE ER (ZELF) VEEL AAN DOEN. VERGEET NIET: ER IS ALTIJD EEN OPLOSSING.

Tekst: **Linda de Waart**

Meer dan twee ton schuld staat er op zijn conto. Joep is er op zijn zachtst gezegd niet gelukkig mee. Maar als het even meezit, is hij er over drie jaar vanaf. 'Ik begon met gokken in mijn studietijd', vertelt hij. 'Hoewel ik veel geld opmaakte, kon ik dat makkelijk aan: ik nam er gewoon een baantje bij. Na mijn studie kocht ik een huis; de financiële consequenties werden groter. Het geld voor de hypotheek maakte ik op aan gokken.' Geen probleem,

dacht Joep. Hij kocht nóg een huis. Dit keer gebruikte hij het bouwdepot om zijn verslaving te bekostigen. 'Telkens hield ik mezelf voor: volgende maand stop ik, dan betaal ik alles af.' Niet dus. Na vier betalingsregelingen besloot de bank een van de huizen met schuld te verkopen. Vanaf dat moment raakte Joep echt in de problemen. Er werd beslag gelegd op zijn salaris en hij kon niet aan zijn maandelijkse lasten voldoen. 'Tijdenlang durfde ik mijn post niet te openen. Ik had een postzak vol aanmaningen en dreigbrieven.' Na tien jaar kwam de omslag. Joeps vader was ook gokverslaafd en zat nog steeds dagelijks in het casino. Dat was zijn schrikbeeld. 'Ik wilde niet eindigen zoals hij en zocht contact met de AGOG. Dat was de oplossing. Ik werd strak gehouden en kreeg structuur in mijn leven. De lucht klaarde op, alleen was mijn schuld enorm opgelopen. Samen zochten we uit wat we eraan konden doen. Mij heeft het erg geholpen dat mijn broer de beschikking had over mijn pinpas-

jes en identiteitsbewijs. Ik moest leven van vijftig euro per week. Zo had ik geen middelen om terug te kunnen vallen in mijn verslaving.' Zijn droom om rijk te worden ging niet in vervulling. Sterker: hij meldde zich bij de schuldsanering. Maar om in aanmerking te komen voor een traject, moest hij eerst zijn andere huis verkopen. Joep: 'Ook deze woning stond onderwater. Mijn schuld werd weer groter. De druk van mijn geldproblemen was verschrikkelijk.'

LETTERLIJK ZIEK

Joke de Kock van de Vereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren (NVVK) beaamt dat schulden diep in je leven ingrijpen. 'Wanneer er continu deurwaarders op de stoep staan en je stapels brieven van incassobureaus krijgt, geeft dat ongelooflijk veel onrust. Vooral de dreiging dat je uit je huis gezet wordt, heeft impact', zegt ze. 'Je kunt er angstig en letterlijk ziek van worden.' Dat ondervonden gokverslaafde William en zijn

Één keer spelen op een gokkast kost twintig eurocent. Voor een euro speel je vijf keer. Één spelletje duurt vier seconden. Dat zijn vijftien spelletjes in een minuut. Als je pech hebt, verlies je dus drie euro per minuut. Volgens de wet mag het gemiddeld uurverlies niet groter zijn dan veertig euro.

Schuld. En nu?

- ❖ Laat je niet ontmoedigen door je schulden. Het belangrijkste is dat je in herstel bent. Onderneem wel NU actie om je schulden op te lossen. Er is altijd een uitweg.
- ❖ Communiceer met je schuldeisers en maak afspraken over de aflossing van je schuld. Wees reëel: doe geen beloftes die je niet kunt nakomen.
- ❖ Moet je keuzes maken? Betaal altijd eerst de huur of hypotheek van je huis. Op die manier kan niemand je je huis afnemen. Dat scheelt onrust.
- ❖ Zoek hulp! De AGOG richt zich niet alleen op je verslaving, maar zoekt ook actief mee naar een oplossing voor je schulden.
- ❖ Kom je er zelf niet uit? Leen nooit geld bij vage kennissen of malafide partijen. Ga naar de schuldhulpverlening in jouw gemeente. Kijk op de website van je gemeente of op nvvk.eu. Je kunt ook een maatschappelijk werker inschakelen voor advies.
- ❖ Continu op een minimum leven om schulden af te lossen is soms frustrerend. Vergeet niet dat het tijdelijk is. Haal je geluksmomenten uit kleine dingen: samen zijn met je geliefden, de warme zomerzon op je huid, een wandeling in de natuur.

Bespaartips

- Doe geen boodschappen als je honger hebt.
- Koop in de supermarkt producten die op de onderste schappen liggen: die zijn het goedkoopst.
- Beperk autorijden of verkoop je auto.
- Check of je niet oververzekerd bent en zeg overbodige verzekeringen op.
- Schrap luxe. Heb je die nieuwe jas, dat dure tijdschriftabonnement of die smartphone echt nodig? Nee! Schrappen dus.

'Maandenlang durfde ik mijn post niet te openen. Ik had een postzak vol aanmaningen en dreigbrieven'

 Gokken kost gemiddeld veertig euro per uur.

vrouw aan den lijve. Zij waren zo gestrest door hun schulden dat ze allebei gordelroos kregen. William: 'Wat een ellende was dat.' Hij schat in dat hij en zijn vrouw nog drie jaar bezig zijn met aflossen. 'Van een royaal inkomen gingen we naar een minimum. Dat is soms bijzonder lastig. Er is weinig ruimte voor een extraatje en we hebben nogal eens te maken met relationele spanningen.' Vier jaar geleden stapte William naar de AGOG, hij was op dat moment ruim 27 jaar gokverslaafd. 'Het was een sluipend traject waarbij ik uiteindelijk in een soort Twilight Zone van dwangmatigheid terecht kwam. Ik doorbrak die vreselijke periode door hulp te zoeken.' William had tijdens

zijn actieve verslaving behoorlijk wat geld geleend. Nu kreeg hij de rekening gepresenteerd: 120.000 euro moest hij aflossen. Zijn schuld is inmiddels gezakt naar een slordige 48.000 euro. 'We kozen niet voor schuldsanering omdat we daar te veel voor moesten inleveren', vertelt William. 'Ik heb afspraken gemaakt met mijn kredietverstrekkers.'

SCHULDHULP

'Mensen met schulden zijn het inzicht in hun administratie en financiën vaak totaal kwijt', vertelt Joke de Kock. 'Ze weten niet wat er inkomt en uitgaat. De eerste stap is dan ook om zelf een overzicht te maken van al je schulden, inkomsten en uitgaven. Daarmee krijg je een duidelijker beeld van waarop je kunt bezuinigen en hoe je de schulden kunt aflossen. Maak vervolgens een plan van aanpak. Veel schuldeisers zijn best bereid om afspraken te maken. Ze willen alleen wel iets van je horen. Als jij niet reageert op hun pogingen contact met je te krijgen worden ze vervelend. Om dat te voorkomen kun je het beste zelf met je schuldeisers bellen om uitleg te geven en een betalingsregeling te treffen. Lukt dit niet, ga dan naar een schuldhulporganisatie of kredietbank. Let op dat deze lid is van

In 6 stappen zelf je schulden oplossen

1. Maak een overzicht van al je schulden, inkomsten en uitgaven en bekijk hoe je de schulden kunt aflossen. Handig hierbij is de website zelfschuldenrege-len.nl.
2. Geef je meer uit dan er binnenkomt? Probeer te bezuinigen (zie bespaar-tips).
3. Lever je pinpassen en identiteitsbewijzen in bij iemand die je vertrouwt. Laat deze persoon wekelijks 'leefgeld' voor je pinnen. Maak duidelijke afspraken over je uitgaven.
4. Probeer extra geld te verdienen. Misschien kunnen jij en/of je partner meer gaan werken.
5. Kijk of je misschien nog belasting kunt terugvragen of recht hebt op extra toeslagen. Als je inkomen laag is, hoef je soms ook geen gemeentelijke belastingen te betalen.
6. Verkoop luxe spullen zoals een zonnebank, friteuse of ander energietrekkend apparaat.

de NVVK. Er zijn ook onbetrouwbare geldverstrekkers aan het werk die misbruik van je willen maken. Een lid van de NVVK voldoet aan alle wettelijke regels en eisen en vind je op de website van je gemeente of op nvvk.eu. De schuldhulporganisatie bekijkt opnieuw wat er in de financiële situatie kan veranderen om balans te krijgen in inkomsten en uitgaven. Joke: 'Vervolgens kun je bijvoorbeeld kiezen voor budget-beheer. Je krijgt dan een deel van je inkomen om van te leven, de rest wordt gebruikt voor vaste lasten en aflossing. Op die manier geef je nooit meer uit dan er binnenkomt.' Als de schuld echt niet zelf op te lossen is, kun je aanspraak maken op een schuldregeling. De schuldhulporganisatie berekent welk bedrag je nodig hebt om de vaste lasten te betalen en om op bijstandsniveau te leven. Het geld dat overblijft wordt over een periode van drie jaar aangeboden aan de schuldeisers met het verzoek de rest kwijt te schelden. 'Zodra zij akkoord zijn, ontvang je een saneringskrediet en betalen wij de schuldeisers in één keer af', legt Joke uit. 'Al jouw schulden zijn omgezet in één (lagere) schuld aan de kredietbank. Maar van die schuld ben je dus wel na drie jaar verlost.'

CRIMINELEN

Er is wel een 'maar', waarschuwt Joke. 'In de rush van de verslaving lenen gokverslaafden weleens geld bij een malafide partij. Schuldhulporganisaties kunnen daar weinig mee. Crimineelen willen hun geld koste wat kost terug. En als je niet betaalt, dan...' Toch probeert de schuldhulpverlening ook met deze schuldeisers te praten en regelingen te treffen. 'Helaas hebben ze daar meestal geen boodschap aan. Vaak komt het erop neer dat je het hele bedrag moet terugbetalen. Hoe? Dat zal hen worst wezen. Het is dus erg belangrijk om uit dat criminele circuit te blijven.' Kan iedereen zich aanmelden voor een schuldsaneringstraject? Niet als er sprake is van verwijtbaar gedrag, zegt Joke. 'Wanneer je voor een groot bedrag op internet spullen bestelt terwijl je dondersgoed weet dat je dit niet kunt betalen pleeg je fraude. Dan bieden we geen hulp.' Maar hoe zit dat dan met gokken? 'Gokverslaving is een ziekte', zegt Joke. 'Als een schuld hierdoor is ontstaan, kun je gewoon aanspraak maken op schuldsanering. Wel moet je aantonen dat je je verslaving onder controle hebt en dat je de afgelopen drie maanden geen geld hebt be-

steed aan gokken. Iemand die volop in zijn verslaving zit, kunnen we niet helpen. We kunnen geen huis bouwen als de fundering niet staat.' Voor Joep en William is het einde van hun schuld in zicht. Joep, opgelucht: 'Nadat ik had aangetoond dat ik al twee jaar niet gok, startte het traject. Ik heb eindelijk weer wat perspectief.' William: 'Mijn vrouw en ik zijn nu 67. Rond ons zeventigste zijn we van onze schulden af en dat is een fijn vooruitzicht. Het is geen ideale situatie, maar ik kan nu in alle eerlijkheid en openheid mezelf zijn. Er zijn geen geheimen meer; dat is onbetaalbaar.' ●

'Als een schuld door gokverslaving is ontstaan, kan gewoon aanspraak gemaakt worden op schuldsanering. De verslaving moet dan wel onder controle zijn'

Gouden tip: stel je (geestelijke) gezondheid voorop

Volgens verslavingsexpert Dick Trubendorffer (directeur van de gelijknamige verslavingszorginstelling Trubendorffer) is de vaak hoge schuld waar gokkers mee kampen helemaal niet slecht. 'Hoe paradoxaal ook, het is het noodzakelijke mes op de keel', zegt hij. 'De schuld is de reden om iets aan de verslaving te doen. Als gokkers altijd zouden winnen, is er geen reden om te stoppen. Geen pijn, geen probleem, geen reden om je aan te melden bij een verslavingskliniek.' Schuld mag je herstel niet in de weg staan, vindt Trubendorffer. 'Als dit wel gebeurt, is je herstel conditioneel: externe factoren bepalen of jij clean blijft of

niet. Een herstel moet juist onconditioneel zijn, dus onafhankelijk van je financiële of relationele status. Wat de omstandigheden ook zijn, jij gaat niet gokken. Dat is een heilige afspraak met jezelf en daar houd je je aan, al heb je een miljoen schuld.' Schuld is niet fijn, geeft Trubendorffer toe, maar het mag niet de reden zijn van een terugval. Zijn gouden tip: 'Stel altijd je mentale gezondheid voorop. Dat is de enige structurele en fundamentele oplossing. Iedere schuld die je aflost terwijl je geestelijk niet gezond bent, is een tijdelijke uitweg. Vroeg of laat gaat het weer mis. Financieel fit word je alleen als je geestelijk fit bent.'